

Implikacje mechanizmu degresywności płatności bezpośrednich w WPR 2020+ w Polsce

Adam Wąs – IERiGZ- PIB,

Paweł Kobus – SGGW

Seminarium 7.12.2018, IERiGZ-PIB

Przesłanki zmian modelu funkcjonowania WPR

- Koncentracja na zgodności (**compliance**) utrudnia orientację na wydajność (**performance**),
- Potrzeba bardziej spójnego projektowania działań z pierwszego i drugiego filaru;
- Uniwersalne podejście (**one size fits all**) w projektowaniu instrumentów wsparcia jest nietrwałe;
- Rosnąca złożoność ram prawnych UE w celu:
  - uwzględnienia różnych realiów państw członkowskich,
  - zapewnienia bezbłędnej realizacji wsparcia.
- Duże obciążenia administracyjne dla beneficjentów i administracji krajowych

Zunifikowane ramy prawne nowej WPR „NEW DELIVERY MODEL”

- Jeden zestaw Szczegółowych Celów dla całej WPR,
- Związek Planów Strategicznych WPR z tymi celami,
- Pojedynczy zestaw Wskaźników w oparciu o jedną podstawę prawną,
- jednolite Ramy Monitorowania w zakresie planów strategicznych WPR,
- Usprawnienie Obowiązków Sprawozdawczych,
- Ujednolicona Struktura Oceny dla pierwszego i drugiego filaru.

Plan Strategiczny - zarys

Komisja Europejska

Państwa członkowskie

Szczegółowe cele WPR na poziomie Unii Europejskiej

Ustalenie zestawu wskaźników monitorowania

Określenie ogólnych metod interwencji

Zidentyfikowanie potrzeb interwencji
w ramach WPR

Dostosowanie stosowanych instrumentów do potrzeb

Wdrożenie instrumentów i realizacja celów WPR

WPR 2020+ radykalne zmiany bez rewolucji

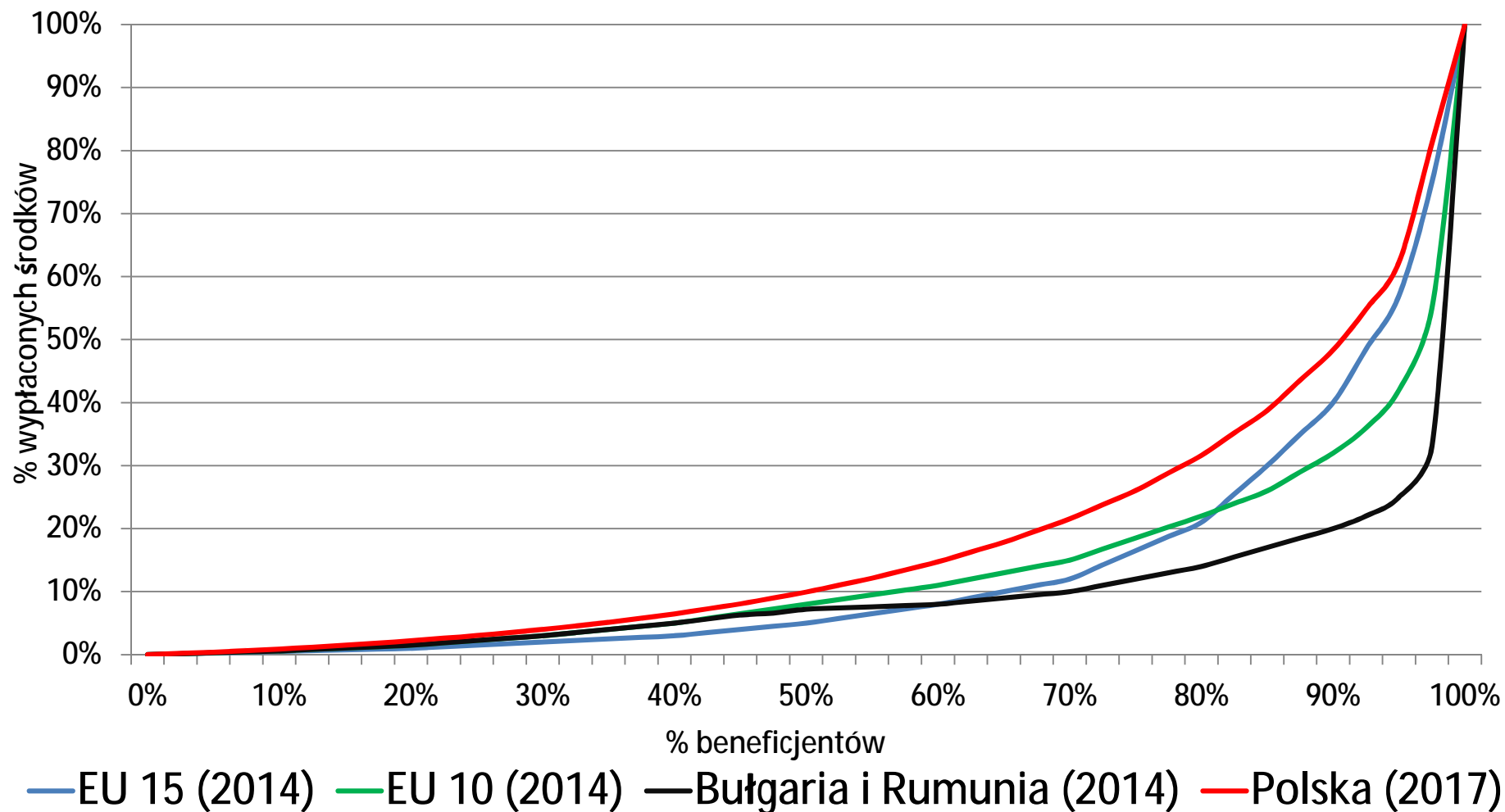
„Stare” cele:

- wspomaganie dochodów rolniczych,
- poprawa konkurencyjności unijnego rolnictwa,
- wspieranie rozwoju obszarów wiejskich.

„Nowe” akcenty:

- nowy model realizacji celów WPR - indywidualizacja krajowych polityk, przeniesienie odpowiedzialności na kraje członkowskie;
- silniejsze zaakcentowanie celów środowiskowych i powiązanie WPR z polityką klimatyczną;
- modyfikacja istniejących i dodanie nowych, szczegółowych celów WPR;
- możliwość przesuwania środków między filarami WPR.

Nierówność w dystrybucji płatności bezpośrednich

Nowa „degresywność”

Państwa członkowskie **zmniejszają kwotę płatności** bezpośrednich, która przekracza 60 000 EUR*:

- a) o co najmniej 25 % w transzy między 60 a 75 tys. EUR;
- b) o co najmniej 50 % w transzy między 75 a 90 tys. EUR;
- c) o co najmniej 75 % w transzy między 90 a 100 tys. EUR;
- d) o 100 % w przypadku kwoty powyżej 100 tys. EUR.

*art. 15 ust. 1 propozycji (COM(2018) 392)

ALE...

...w celu ustalenia kwoty zmniejszenia **upřednio odjąć** od łącznej kwoty płatności bezpośrednich*,

a) **wynagrodzenia** związane z działalnością rolniczą zadeklarowane przez rolnika, w tym podatki i składki na zabezpieczenie społeczne;

b) **równoważny koszt stałej pracy nieodpłatnej** związanej z działalnością rolniczą i wykonywanej przez osoby pracujące w danym gospodarstwie, które nie otrzymują wynagrodzenia .

*art. 15 ust. 2 propozycji (COM(2018) 392)

„Zaoszczędzone” w ten sposób kwoty mogą być wykorzystane przez Państwa członkowskie na realizację interwencji w ramach EFRROW*
(działania analogiczne do obecnego PROW)

*art. 15 ust. 3 propozycji (COM(2018) 392)

CEL BADAŃ

Określenie zakresu i bezpośrednich skutków wdrożenia nowej regulacji.

W szczególności:

- liczby gospodarstw potencjalnie objętych obniżeniem poziomu wsparcia
- kwoty redukcji wypłaconych środków w skali gospodarstw, województw oraz całego kraju.
- Wpływ proponowanego instrumentu na poziom koncentracji rozkładu dopłat bezpośrednich

Metodyka i dane

Dane o wysokości pomocy - baza beneficjentów WPR (MRiRW):

<http://beneficjenciwpr.minrol.gov.pl>

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
wykaz beneficjentów wspólnej polityki rolnej

Wyszukaj pliki i komunikaty

szukaj

Jesteś na: Wykaz beneficjentów WPR - Strona główna - Wyszukiwarka beneficjentów

STRONA GŁÓWNA

WYSZUKAJ BENEFICJENTÓW

KOMUNIKATY

PLIKI DO POBRANIA

1. Dane dotyczące beneficjenta

Rok Budżetowy	2017
Imię beneficjenta	<input type="text"/>
Nazwisko beneficjenta	<input type="text"/>
Nazwa beneficjenta	<input type="text"/>
Nazwa gminy	<input type="text"/>
Kod pocztowy	<input type="text"/>

2. Informacje o otrzymanych płatnościach w PLN

Suma	od	<input type="text"/>	do	<input type="text"/>
------	----	----------------------	----	----------------------

3. Więcej informacji

WYSZUKAJ BENEFICJENTÓW

Metodyka i dane

Dane o kwocie dopłat za lata 2016 i 2017:

1.344.486 beneficjentów
dopłat bezpośrednich w 2016

1.346.906 beneficjentów
dopłat bezpośrednich w roku 2017

Przyporządkowanie do województw na podstawie bazy kodów pocztowych (P. P. S.A 2016).

Metodyka i dane

OSZACOWANIE **NAKŁADÓW** PRACY

Dane: próba FADN (wyniki standardowe):

46 gospodarstw (dopłaty > 60 000 EUR)

Zmienne:

Poziom dopłat bezpośrednich, nakłady pracy własnej i najemnej, koszt pracy najemnej

Wyniki:

Relacja nakładów pracy do otrzymanych dopłat
Poziom wynagrodzeń dla pracy najemnej.

Metodyka i dane

OSZACOWANIE **KOSZTÓW** PRACY

Relacja nakładów pracy do dopłat **x**

- Poziom wynagrodzeń z FADN (27,3 tys. zł/AWU)
- Poziom wynagrodzeń z GUS 2016 (48,6 tys.zł/etat)
- Poziom wynagrodzeń z GUS 2017 (51,3 tys.zł/etat)

Wynik:

„Obciążenie” dopłat kosztami pracy.

KURS PLN/EUR:

2015 - 4,2448;   2016 - 4,3192;   2017 - 4,3042 [ARiMR]

WYNIKI – FADN

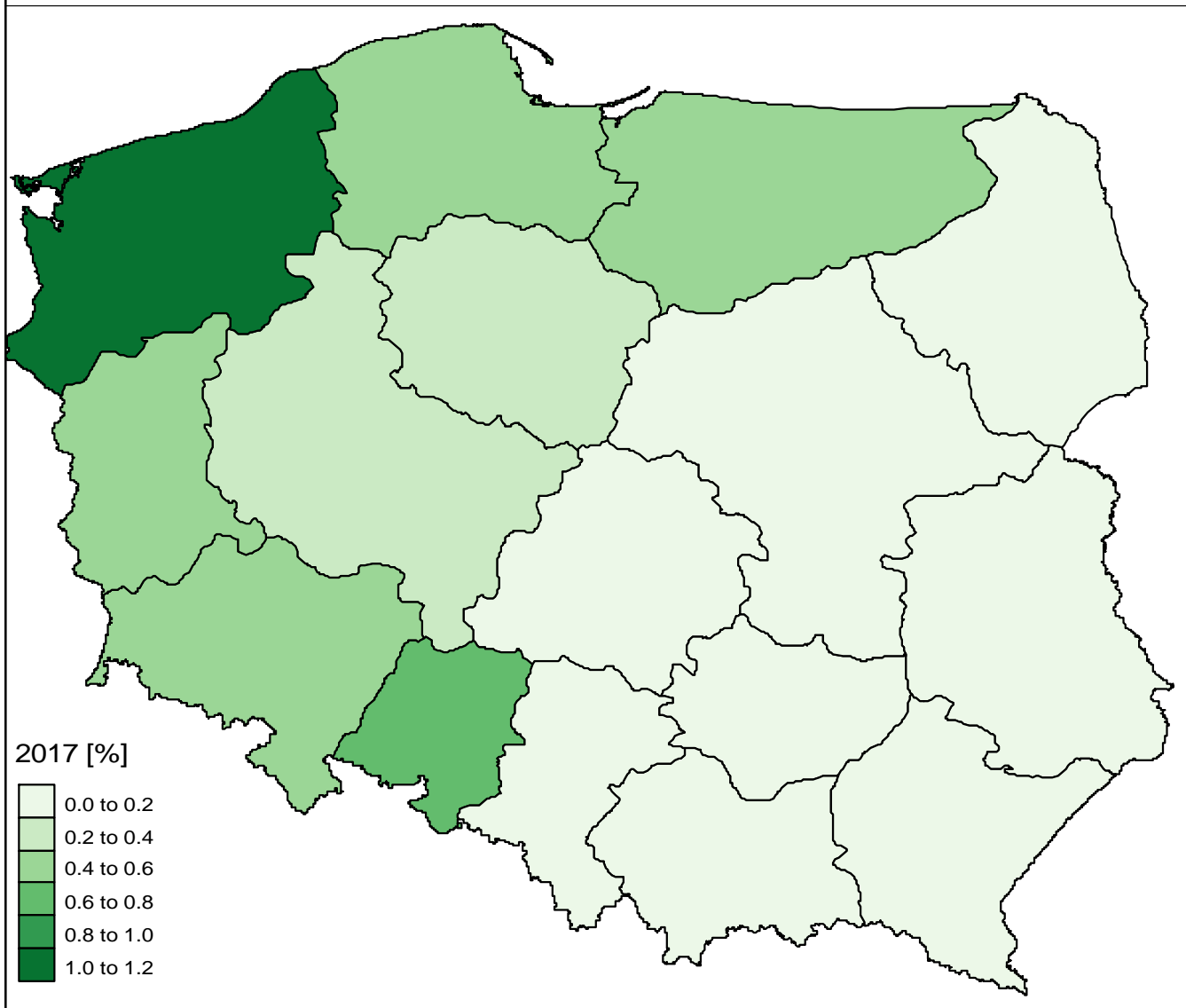
Wyszczególnienie	Wartości
Liczba gospodarstw z próby FADN	46
Liczba reprezentowanych gospodarstw	435
Nakłady pracy ogółem [AWU/gospodarstwo]	4,75
Kwota otrzymywanych płatności bezpośrednich [tys. PLN/gospodarstwo]	356,2
Kwota otrzymywanych płatności bezpośrednich [tys. EUR/gospodarstwo]	83,9
Nakłady pracy najemnej [AWU/gospodarstwo]	2,93
Koszt pracy najemnej [tys. PLN/gospodarstwo]	79,8
Wynagrodzenie pracy najemnej FADN [tys. PLN/AWU]	27,3
Nakład pracy ogółem na 1000 zł dopłat bezpośrednich [AWU/1000 PLN]	0,01335
Udział kosztu pracy ogółem w kwocie dopłat bezpośrednich	
-według kosztu pracy z FADN	36,4%
-według średniej płacy w roku 2016	64,8%
-wg średniej płacy w roku 2017	68,4%

Wyplacone dopłaty bezpośrednie

Wyszczególnienie	ROK 2017		
	Wyplacona kwota [mln PLN]	Liczba beneficjentów [tys.]	Największa płatność [tys. PLN]
Jednolita Płatność Obszarowa	5 489	655,2	646,3
Płatność redystrybucyjna	1 132	616,0	9,2
Płatność z tytułu "zazielenienia"	3 711	655,3	3 723,6
Płatność dla młodych rolników	290	82,9	24,2
Dopłaty związane z produkcją	2 071	383,6	2 075,2
Dopłaty dla małych gospodarstw	1 685	699,9	6,6
Zwrot środków z roku 2016	105	392,7	138,9
Łącznie	14 483	1 346,9	5 825,3

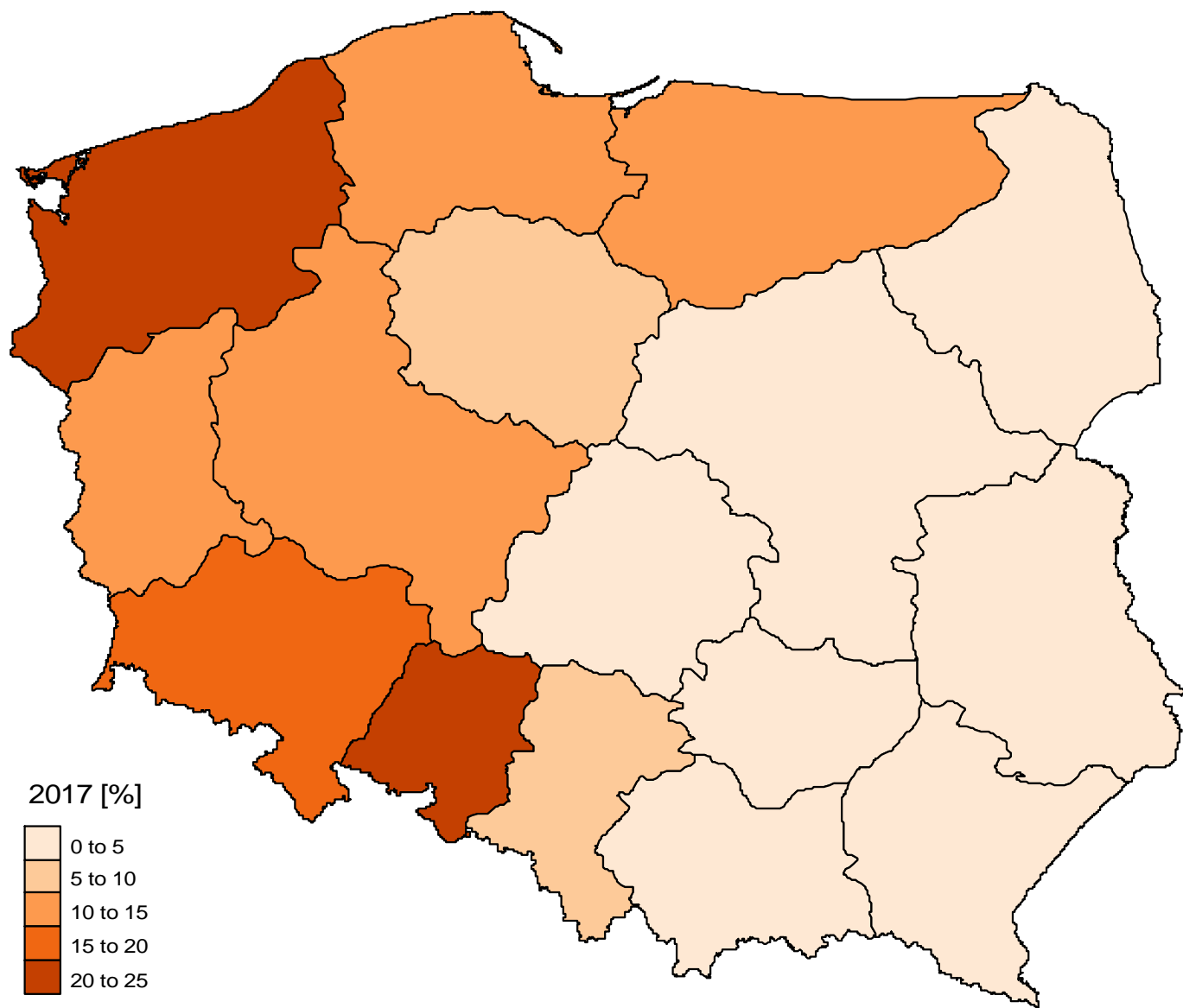
GOSPODARSTWA 60k EUR+

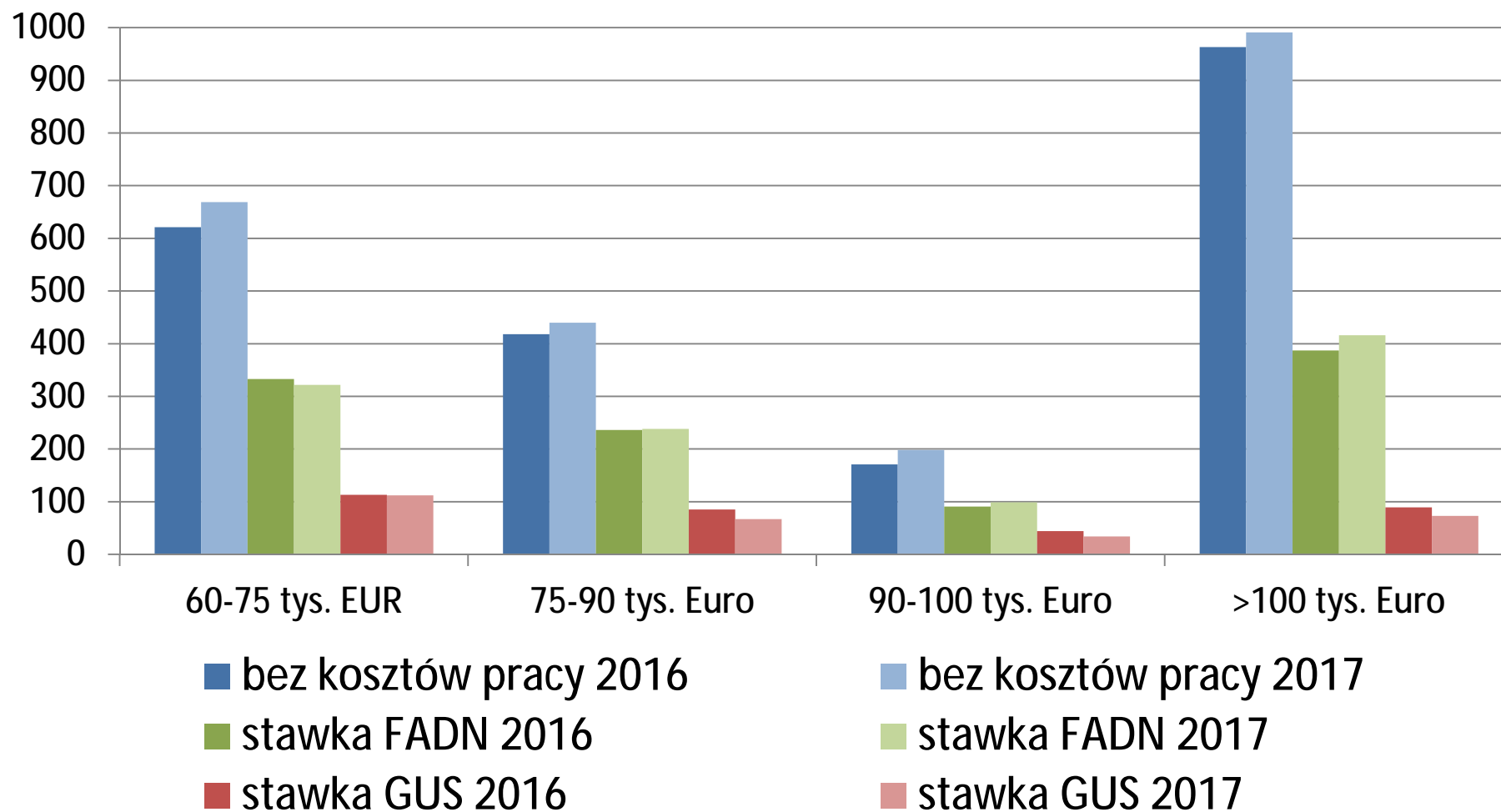
Udział
gospodarstw
otrzymujących
płatności
bezpośrednie w
kwocie powyżej
60 tysięcy Euro
w liczbie
gospodarstw
(2017)

„KOPERTY” 60k EUR+

Udział **dopłat bezpośrednich** przyznanych gospodarstwom otrzymującym powyżej 60 tysięcy Euro w **łącznej kwocie wypłat** (2017)

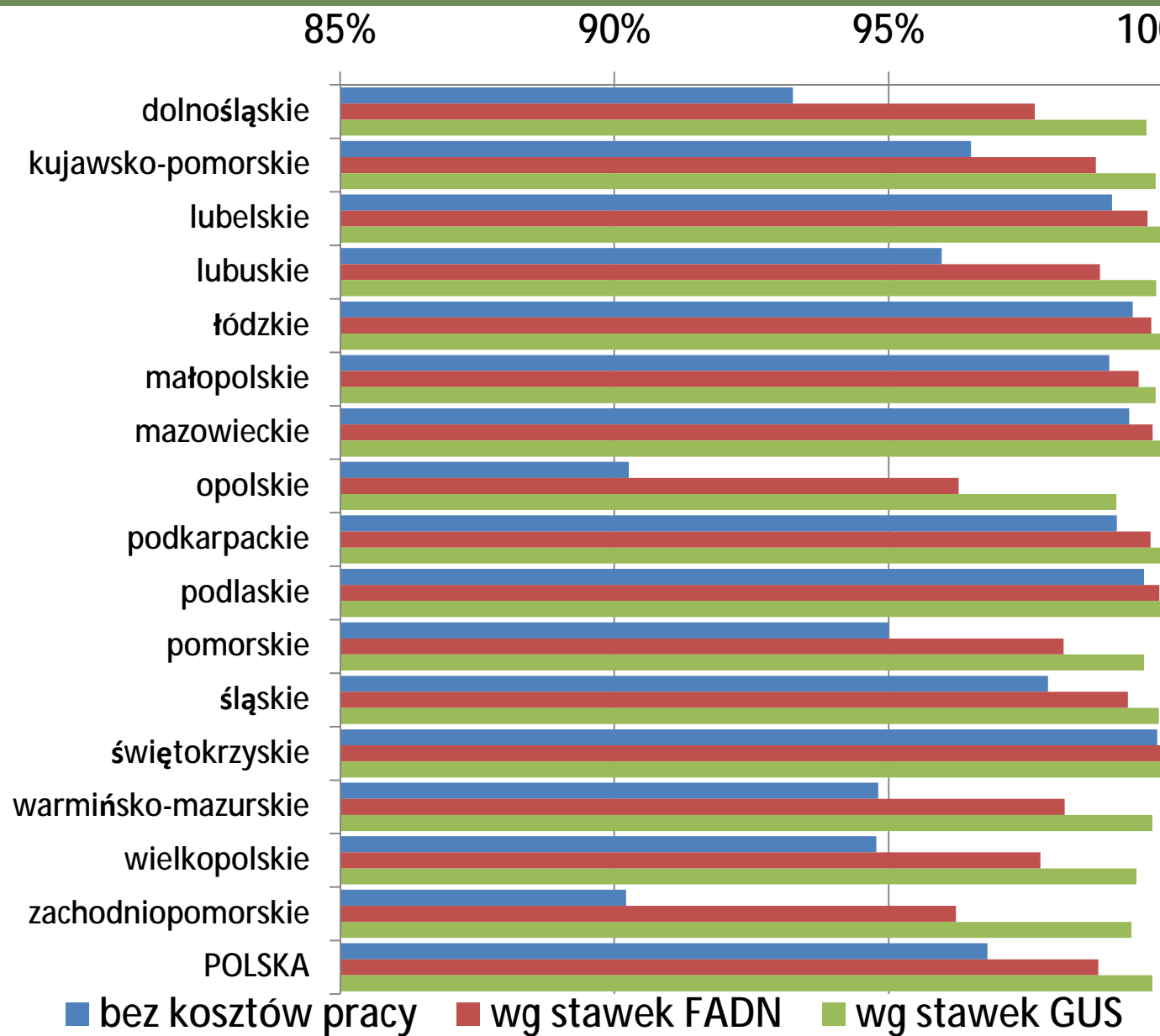

Liczba gospodarstw objętych mechanizmem degresywności

Przeciętne kwoty dopłat bezpośrednich wg wariantów degresywności [tys. zł/gosp.]

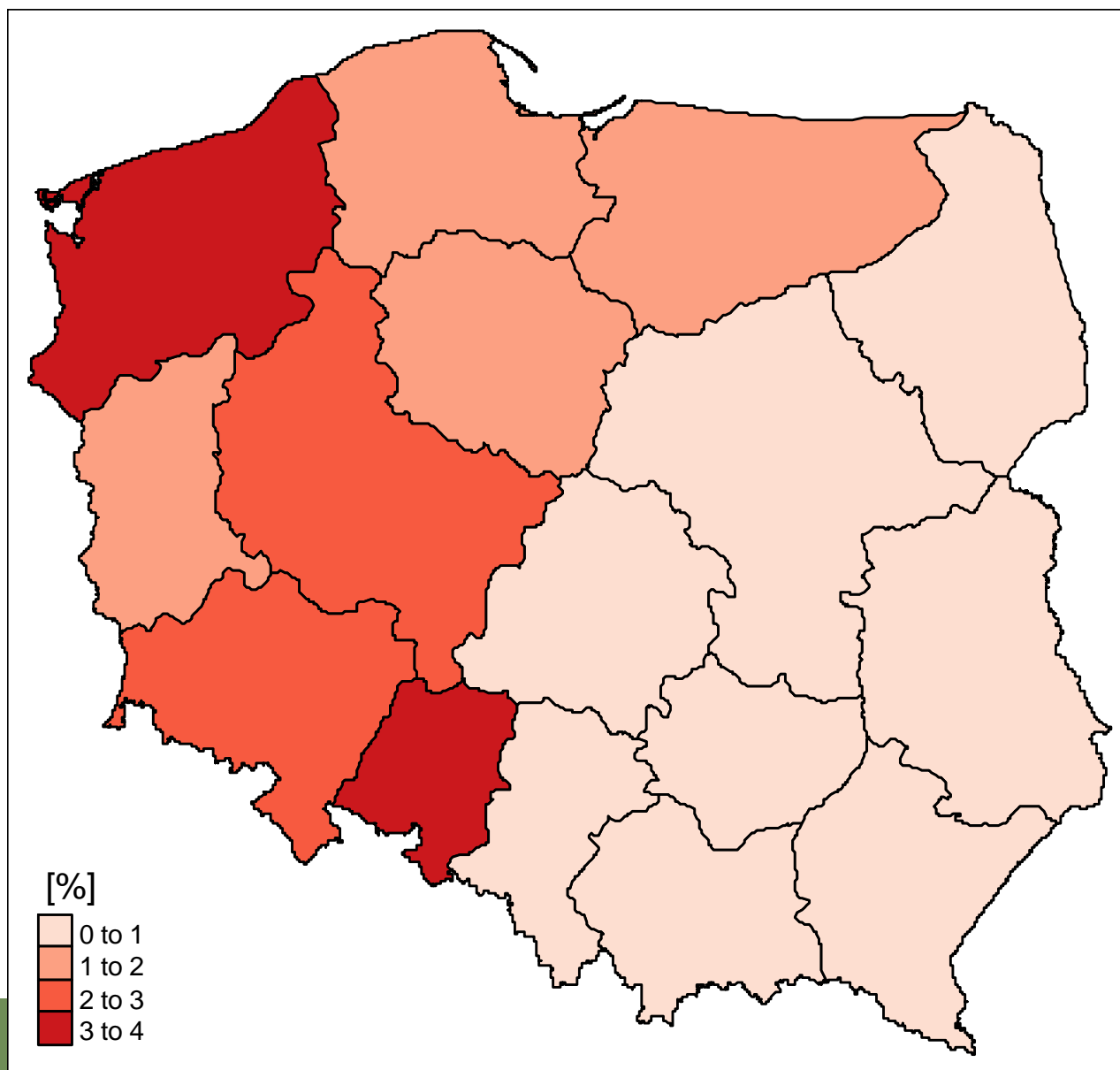
Zmniejszenie Dopłat bezpośrednich		do 60 tys. Euro	60-75 tys. Euro	75-90 tys. Euro	90-100 tys. Euro	powyżej 100 tys. Euro	Średnio POLSKA
2017	Bez degresywności	9,9	287	356	406	785	10,75
	Z degresywnością		287	356	406	758	10,73
	Stawka GUS 2017		287	356	405	613	10,63
	Stawka FADN		280	323	344	350	10,41
	Bez kosztów pracy						

Poziom
 „kopert
 wojewódzkich”
 na dopłaty
 bezpośrednie
 w relacji do
 wariantu
 „bez
 degresywności”

SKUTKI FINANSOWE

Udział **redukcji
dopłat**
bezpośrednich z
tytułu
degresywności **w**
łącznej kwocie
dopłat
bezpośrednich –
wariant wg stawek
FADN 2017

Zmiany poziomu koncentracji płacności wg województw [wskaznik Giniego]

Województwo	Bez degresywności	Zmiany wskaźnika w analizowanych wariantach degresywności		
		Bez kosztów pracy	wg stawki FADN	wg stawek GUS
dolnośląskie	0,72	-0,020	-0,007	-0,001
kujawsko-pomorskie	0,61	-0,014	-0,005	-0,001
lubelskie	0,57	-0,004	-0,001	0,0
lubuskie	0,72	-0,012	-0,003	0,0
łódzkie	0,54	-0,003	-0,001	0,0
małopolskie	0,53	-0,005	-0,002	-0,001
mazowieckie	0,56	-0,003	-0,001	0,0
opolskie	0,72	-0,030	-0,011	-0,002
podkarpackie	0,57	-0,004	-0,001	0,0
podlaskie	0,52	-0,002	0,0	0,0
pomorskie	0,65	-0,018	-0,006	-0,001
śląskie	0,66	-0,007	-0,002	0,0
świętokrzyskie	0,52	-0,001	0,0	0,0
warmińsko-mazurskie	0,63	-0,020	-0,007	-0,001
wielkopolskie	0,63	-0,020	-0,008	-0,002
zachodniopomorskie	0,72	-0,029	-0,011	-0,002
Polska	0,64	-0,012	-0,004	-0,001

Łączna kwota zmniejszenia dopłat bezpośrednich z tytułu degressywności **[mln zł/rok]**.

Na podstawie danych z	Bez odliczenia kosztów pracy	Z odliczeniem kosztów pracy wg stawek FADN	Z odliczeniem kosztów pracy wg stawek GUS
2016 roku	429,15	154,80	32,70
2017 roku	463,38	170,60	27,57

PODSUMOWANIE

Nowa degresywność dopłat bezpośrednich (*dokument COM(2018) 392 ma status wniosku*) **może mieć umiarkowany wpływ na poziom i dystrybucję dopłat bezpośrednich w skali kraju.**

Skutki wdrożenia degresywności są w dużym stopniu uzależnione od przyjętej **metodyki ustalania kosztów pracy** w gospodarstwach rolnych oraz od ostatecznie przyjętych stawek dopłat bezpośrednich.

W skali poszczególnych gospodarstw objętych mechanizmem, zwłaszcza tych otrzymujących znacznie więcej niż 100 tys. Euro redukcje przyznanych dopłat mogą istotnie wpłynąć na wynik finansowy. Liczba takich gospodarstw (60 kEUR+) nieznacznie przekracza 2000 w skali kraju i jest **nierówno rozłożona pomiędzy województwa.**

PODSUMOWANIE

Proponowane zmiany **nie przyczyniają się również do zmiany poziomu koncentracji** dopłat bezpośrednich.

Nawet wdrożenie bardzo represyjny wariant, (bez kosztów pracy) zmienia wskaźnik Giniego o 1 p.p. (z ok. 64% do ok. 63%).

W przypadku przesunięcia środków „zaoszczędzonych” z tytułu degresywności na realizację zadań w ramach II filaru może nastąpić **transfer środków pomiędzy regionami (województwami)**.

Poziom redukcji „kopert wojewódzkich” z powodu degresywności mógłby wynieść w niektórych województwach nawet do 4% kwot przeznaczonych na dopłaty bezpośrednie.